

Nieuwsflits

Beste leden en gezinsleden,

Zojuist is bekend geworden dat de 30^e editie van *Straet & Vaert* naar de drukker is gegaan. Dit betekent dat als men een beetje doorwerkt, de eerste exemplaren van *Straet & Vaert* op woensdag 24 november 2010 beschikbaar zijn.

Het bestuur nodigt u van harte uit om deze jubileum uitgave, die van oorsprong begonnen is in 1981, op 24 november persoonlijk in ontvangst te nemen. Wij hebben alle sponsors uitgenodigd om dit zelfde te doen en wij hebben dan de mogelijkheid om deze mensen persoonlijk te bedanken omdat zij *Straet & Vaert* al vele jaren mogelijk maken.

Onder het genot van koffie of thee kunt u gelijktijdig zien wat onze werkgroep archief en documentatie, de werkgroep foto en dia vastlegging en de eenmanswerkgroep van Michel van Iersel, die bidprentjes registreert, zoal doen.

Aanvang 19.30 uur. Locatie Brasserie De Kiosk, Oranjeplein 20

Een beknopte samenvatting van de inhoud van *Straet en Vaert* willen wij u niet onthouden.

Deze dertigste editie opent met het eerste artikel van een nieuwe serie: Leer en schoenen – dat is Loon. Bij het verschijnen van de historische schets van de Loonse schoenfabriek Van Lier in *Straet & Vaert 2007 (Van zwikken, stikken en kanten likken)* sprak de redactie de hoop uit dat die publicatie een stimulans zou zijn voor verder onderzoek naar de lokale leder- en schoenindustrie, die voor het kerkdorp Loon én de gemeente Loon op Zand van zo'n groot belang is geweest.

Voor de negende aflevering in de serie 'Loonse ondernemers van toen' is de keuze van Tiny van Iersel-Brouwers en Erik Gelevert gevallen op de beroepsgroep van de fietsenmakers of, deftiger geformuleerd, de rijwielherstellers.

Het beroemde attractiepark de Efteling ontleent zijn naam aan het eeuwenoude gehucht dat in een lintbebouwing was gelegen langs de oost-westverbinding de Eftelingse Straat, waarvan een restant buiten de zuidelijke grens van het park loopt. Rond 1840 stonden er nog een vijftiental huizen en boerderijen en tenminste één brouwerij. Door veranderde economische omstandigheden liep het gehucht eind negentiende eeuw leeg. Een van de laatste bewoonde boerderijen aan de Eftelingse Straat was De Couwenberg, een boerderij die lange tijd ook fungeerde als bierbrouwerij en als café en die in 1923 door brand werd verwoest. Berry van Gorkum verdiepte zich in de geschiedenis van het gehucht de Efteling en zijn bewoners.

Vorig jaar kreeg Loon op Zand een nieuwe straat met de naam De Eenhoorn, en tot voor enkele jaren droeg een restaurant aan de Hoge Steenweg dezelfde sprookjesachtige naam, die als naam van een herberg in ons dorp een lange voorgeschiedenis heeft. De allereerste vermelding van herberg De Eenhoorn dateert uit het jaar 1504. Lia Stadhouders-van den Broek en John Boeren onderzochten in het archief van schepenbank en dorpsbestuur waar deze herberg was gelegen en wie in de loop der eeuwen eigenaar zijn geweest van pand en perceel.

Onder de titel 'Straatweg Breda-Den Bosch: over Loon op Zand of Tilburg? De rol van Rijkswaterstaat, provinciebestuur, gemeenten en Willem I bij de tracékeuze' verscheen in *Tilburg. Tijdschrift voor geschiedenis, monumenten en cultuur* van december 2009 een artikel van de hand van Jan van Iersel over de voorgeschiedenis van de totstandkoming van deze belangrijke Brabantse oost-westverbinding in het begin van de 19de eeuw. De aandacht ging daarin vooral uit naar de inspanningen die het Tilburgse stadsbestuur zich heeft moeten getroosten, waaronder een aanzienlijke financiële bijdrage uit de gemeentekas, om het tracé van deze weg - die door koning Willem I gepland was over Dongen en Loon op Zand - naar Tilburg verlegd te krijgen.

In de vierde aflevering van zijn serie over de Loonse dorpsrekeningen vermeldt John Boeren interessante feiten en wetenswaardigheden uit de rekeningen van 1680 tot en met 1699. De uitgaven hebben vooral betrekking op het onderhoud van openbare gebouwen, zoals de school, het raadhuis, de pastorie, de kerktoren (uurwerk en klokken), en op de traktementen van de functionarissen, die in de gemeenschap een belangrijke rol speelden.

Joke van Gils, de schrijfster van het boek *Hoeden en Pluimen*, dat vorig jaar werd uitgegeven bij gelegenheid van het 225-jarig bestaan van het St. Ambrosiusgilde, heeft elke bladzijde van het gildenarchief gelezen. Zij onderzocht hoe het zit met de katholiciteit van het gilde sinds de oprichting in 1784.

Tot ziens op woensdag 24 november.